

6.14 Praktické činnosti

6.14.1 Charakteristika předmětu

Vyučovací předmět Praktické činnosti je na 2. stupni vyučován s časovou dotací jedné hodiny týdně v 7. a 9. Ročníku, v 8. Ročníku je vyučován s dotací 0,5 hodiny týdně (okruh svět práce) a další část tohoto okruhu je integrována do předmětu Osobnostní a sociální výchova v témže ročníku. V 6. ročníku je vyučován pouze ve třídě bez zaměření s dotací jedné hodiny týdně, ve třídě se zaměřením je náplň 6. ročníku integrována do předmětu Informatika. V 9. ročníku se vyučují hoši a dívky odděleně. Předmět se vyučuje v kmenových třídách, ve cvičné kuchyňce, cvičném bytě, v dílnách, v počítačové učebně a v přírodě.

Žáci využívají různé formy práce. Jako stěžejní metody volíme ty, které podporují samostatnost a spolupráci dětí, vlastní aktivitu a tvořivost, vyhodnocování a řešení problémů.

Formálně vyučovací předmět členíme na 5 okruhů: technické práce (6. roč.), příprava pokrmů (7. roč.) konstruování, design (9. roč. chlapci), svět práce (v 8. roč.) a rukodělné práce (9. roč. dívky).

Při výuce klademe důraz na rozvoj tvořivosti, manuální zručnosti, výchovy ke zdraví, dodržování pravidel společenského chování, komunikace i spolupráce. Předmět směřuje k tomu, aby si žáci osvojili dovednosti důležité pro jejich další život.

6.14.2 Výchovné a vzdělávací strategie

Kompetence k učení

- Klademe důraz na motivaci a smysl osvojených postupů v běžném životě.
- Vedeme žáky k plánování činností při práci s technickými materiály a při přípravě pokrmů.
- Pomáháme žákovi si prakticky osvojit práci podle návodu.
- Předkládáme množství příkladů pro pochopení návodů, technické dokumentace jednoduchých zařízení.
- Formou instruktáže zprostředkováváme žákům vizuální a hmatové podněty k jejich praktické činnosti.
- Vedeme žáka k práci s různými materiály, týkajících se poznávání jejich vlastností a jejich použitelnosti.
- Předkládáme množství technik pro praktické využití.

Kompetence k řešení problémů

- Předkládáme žákům množství příkladů k využití osvojených poznatků pro uplatnění na trhu práce.
- Vedeme žáky k aplikaci a hledání nových způsobů využití dovedností při práci s technickými materiály a přípravě pokrmů.
- Motivujeme žáka k samostatnému řešení daného problému, napomáháme mu hledat různé postupy, pomůcky pro přispění k jinému řešení.
- Vedeme žáky ke kreativě a otevřenosti při produkci nápadů na řešení konkrétních problémů a také k posouzení jejich užitečnosti.

Kompetence komunikativní

- Předkládáme dostatek podnětů a příležitostí pro vlastní prezentaci žáků.
- Zařazujeme do výuky diskusi, rozhovor pro výměnu zkušeností.
- Zahnuje dialog pro rozvoj žáka při rozhodování souvisejících s volbou povolání.
- Nabízíme žákům dostatek možností využívat informační a komunikační technologie.
- Vedeme žáka k účinné komunikaci při práci s technickými materiály.



Kompetence sociální a personální

- Zařazujeme práci ve skupinách a klademe důraz na vytvoření pravidel, ochotu spolupracovat, rozvoj vytrvalosti, tolerantnosti, sebekritičnosti i sebedůvěry.

Kompetence občanské

- Umožňujeme a podporujeme tvořivý přístup žáka k plnění zadaných témat.
- Aktivně zapojujeme žáka do různých akcí (především Vánoční jarmark, a i mnohé jiné).
- Vedeme žáka ke zvyku ručit za výsledek své práce.
- Respektujeme konkrétní zvláštnosti každé žákyně i žáka.

Kompetence pracovní

- Vyžadujeme od žáků zodpovědný přístup k zadaným úkolům, dodržování bezpečnosti práce, práce podle postupu, hodnocení vlastní i naší práce.
- Seznamujeme žáky s vlastnostmi některých materiálů.
- Umožňujeme žákům pracovat s nejrůznějšími pomůckami a přístroji a tím posilujeme jejich zručnost.
- Kontrolujeme dodržování pracovních povinností a tím připravujeme žáka k zodpovědnosti.
- Vedeme žáka ke snaze o provedení práce v co nejlepší kvalitě.
- Napomáháme žákům v rozhodování o dalším vzdělávání a profesní orientaci.

Kompetence digitální

- Seznamujeme žáky s výhodami využívání videonávodů při tvorbě vlastních výrobků.
- Podporujeme žáky při vytvoření videonávodu vlastního výrobku.
- Vedeme žáky k tomu, aby vyhledávali pracovní postupy a návody (příprava pokrmů, péče o rostliny, práce s drobným materiálem, konstrukční činnosti) v doporučených online zdrojích.
- Vedeme žáky k efektivnímu využívání digitálních technologií v souvislosti se světem práce, pracovními činnostmi, výběrem budoucího povolání a vzdělávací dráhy.
- Motivujeme žáky k využívání digitálních technologií a digitálních zdrojů k učení, osobnostnímu rozvoji, spolupráci a komunikaci v týmu.
- Prakticky seznamujeme žáky s možnostmi tvorby vlastního digitálního obsahu při realizaci a prezentaci projektů a (týmových) úkolů.



6.14.3 Vzdělávací obsah vyučovacího předmětu

Technické práce

6. ročník

<i>Téma</i>	<i>Učivo</i>	<i>Žák by (se/si) měl ...</i>	<i>průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky</i>
Bezpečnost a hygiena práce ČSP-9-1-05	Pracovní řád dílny Hygiena První pomoc	- popsat základní pravidla pro dodržování bezpečnosti a hygieny práce v dílnách - vhodně aplikovat v dalším průběhu - seznámit se s druhy náradí a jejich využití	OSV – Osobnostní rozvoj – sebepoznání a sebepojetí (hygiena, bezpečnost, činnost lidí, povolání)
Technické kreslení ČSP-9-1-04	Technický výkres Kótování, popisové pole Pravoúhlé promítání	- umět číst jednoduché technické výkresy - dokázat doplnit rozpracované výkresy - ovládat pojem kóta, kótovací čára, rozměr výrobku, popisové pole - objasnit zásady pravoúhlého promítání - samostatně vytvořit technický výkres svého výrobku	M-geometrie
Vlastnosti materiálu ČSP-9-1-02	Dřevo Druhy a vlastnosti dřeva Měření, řezání, obrábění dřeva Spojování dřeva Povrchová úprava Plast Druhy plastů a jejich vlastnosti Opracování plastů Kov Práce s drátem Výroba oceli	- dokázat rozlišit typy dřev - zvládat základní postupy při opracování dřeva-měření, orýsování, řezání, broušení - seznámit se s možnostmi povrchových úprav dřeva - ovládat základní postupy při opracování plastických hmot, rozlišit základní druhy, vlastnosti, použití - seznámit se se základními postupy při opracování železa a oceli - mít představu o způsobu výroby železa a oceli. - samostatně vytvořit výrobek z daného materiálu	Fy- měření délky Př- les, dřevo Ch – výroba oceli ENV-vztah člověka k prostředí (energetická náročnost výroby železa a její vliv na životní prostředí, separace odpadu)



Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
<p>Práce s drobným materiálem ČSP-9-1-01 ČSP-9-1-02 ČSP-9-1-03</p>	<p>Papír, karton Přírodniny Textil Modelína, keramická hlína Drát, špejle, vlna, bavlna Lidové zvyky a tradice</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznat vybrané materiály a jejich vlastnosti - osvojit si jednoduché pracovní postupy - získat základní a praktické pracovní dovednosti a návyky z různých oblastí, zejména při ručním opracování dostupných materiálů - v rámci získaných dovedností samostatně zhotovit výrobek - umět si zorganizovat a naplánovat svou pracovní činnost - získat základní a praktické dovednosti při ručním zpracování korku či při práci s papírem - získat základní a praktické dovednosti při ručním opracování dostupných a vhodných materiálů - ovládat a používat pracovní nástroje a pomůcky - seznámit se s různými technikami a dokázat je aplikovat při výrobě - dodržovat technologickou kázeň 	<p>OSV- Sociální rozvoj –(stanovení osobních cílů, spolupráce a komunikace v týmu) VDO- Občanská společnost a škola (osobní zodpovědnost, respektování a dodržování předpisů a norem)</p>

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
Hygiena, výživa ČSP-9-5-01 ČSP-9-5-04	Bezpečnost práce Kuchyně – vybavení Rozdělení potravin Výběr, nákup a skladování potravin Výživa vybraných skupin obyvatelstva	<ul style="list-style-type: none"> - používat základní kuchyňský inventář - bezpečně obsluhovat základní kuchyňské spotřebiče - udržovat pořádek a čistotu - dodržovat zásady bezpečnosti a hygieny - poskytnout první pomoc při úrazu - dodržovat zásady zdravé výživy - provést základní úklid kuchyně 	F- obsluha spotřebičů, bezpečnost, vážení, měření objemu ENV – šetrná spotřeba energie, PŘ – výživa, cukry, tuky, bílkoviny, vitamíny VDO- ochota pomáhat druhým, respektování kulturních a jiných odlišností-vegetariánství.. MED- vliv reklamy na nákup potravin, spotřebičů
Společenské chování ČSP-9-5-03	Denní stravovací režim Sestavování jídelníčku Zásady správného stolování	<ul style="list-style-type: none"> - sestavit jídelníček, nakoupit potraviny, dokázat je správně uskladnit - kulturně stolovat a chovat se společensky - dokázat uplatnit princip slavnostního stolování v rodině, společenské chování a obsluhu u stolu 	MUL- kultura stolování různých národů, etiketa EGS- stravování a druhy pokrmů v jiných zemích, typická jídla dané země

<i>Téma</i>	<i>Učivo</i>	<i>Žák by (se/si) měl ...</i>	<i>průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky</i>
Příprava pokrmů ČSP-9-5-02	Odměrování poživatin Úprava pokrmů zasyrova Potraviny rostlinného původu Potraviny živočišného původu Pochutiny Zmrazování potravin Tepelná úprava pokrmů Vaření Pečení Dušení Smažení	- ovládat odměrování poživatin a upravit pokrmy zasyrova - umět rozlišit potraviny živočišného a rostlinného původu a znát jejich technologické zpracování - připravit jednoduché pokrmy tepelnou úpravou i za studena v souladu se základy zdravé výživy	

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
Česká vzdělávací soustava	Význam vzdělání pro úspěšný život Možnosti školního vzdělání Náplň učebních a studijních oborů Celoživotní učení Informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání	<ul style="list-style-type: none"> - orientovat v nabídce středních škol v ČR a seznámit se s náplní učebních a studijních oborů - získat přehled o středních školách a učilištích v regionu - seznámit se s nabídkou poradenských služeb, možnostmi získat potřebné informace (ÚP, PPP, internetové adresy) - seznámit se s možnostmi absolventa ZŠ 	Inf, Ov, MDV
Faktory charakterizující lidskou práci	Pracoviště a pracovní prostředí Pracovní prostředky Objekty a produkty práce Charakter pracovních činností Kvalifikační požadavky Zdravotní a osobnostní požadavky Poptávka na trhu práce	<ul style="list-style-type: none"> - zvažovat klady a zápory jednotlivých povolání, realisticky hodnotit své šance ve vybraném povolání na trhu práce - informovat se na požadavky na konkrétní profese, uvědomit si společné rysy některých profesí - zvážit všechny faktory ovlivňující volbu povolání (prac. činnosti, prostředky, prostředí....) - zamyslet se nad nabídkou a poptávkou na trhu práce - orientovat se v pracovních činnostech vybraných profesí - dokázat definovat jednotlivé faktory a přiřadit je u obvyklých profesí 	Ov, PČ – technické práce MDV – interpretace vztah mediálních sdělení a reality, vnímání mediálních sdělení (inzerát)

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
<p>Plánování organizace</p>	<p>Plán na tento rok Osobní akční plán – stanovení cílů Osobní akční plán – plán konkrétního postupu Akční plán – jak si vedu ve škole Styly učení Význam mimoškolních aktivit Maximální využití času</p>	<ul style="list-style-type: none"> - dokázat si zorganizovat si poslední školní rok z hlediska přípravy na svou budoucí profesi - uvažovat o změnách, které u něj nastanou - ujasnit si jaké má možnosti a příležitosti, kdo mu pomůže při rozhodování , co a jak bude muset změnit pro dosažení svých cílů - zamyslet se nad možnostmi, když to nevyjde - posoudit jak je na tom nyní a sestavit si plán na tento rok pro práci ve škole a pro svou vlastní osobu - využít maximálně svůj čas pro splnění svých cílů - poznat podmínky učení, sestavit si studijní rozvrh 	
<p>Možnosti sebeuplatnění ČSP-9-8-01 ČSP-9-8-02</p>	<p>Kancelář Laboratoř, zkušebna Návrhářský ateliér Výrobní provoz, dílna Stavba Kuchyně, restaurace, hotel Obchod Salon (kadeřnický, kosmetický, masážní) Nemocnice, ordinace, lázně Škola, školka, domov mládeže Pole, sad les, voda, příroda Další možnosti uplatnění</p>	<ul style="list-style-type: none"> - poznat ve videoklipech vybrané profese - seznámit se s jednotlivými profesemi - na PC ověřit v jaké oblasti se nejlépe uplatní, pro jaký obor má předpoklady - zamyslet nad tím, jaká práce by mohla být pro něj vhodná 	

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
Rozhodování o své profesní orientaci ČSP-9-8-02	Styly rozhodování Rozhodování o vlastní budoucnosti Překážky v rozhodování Práce s profesními informacemi a využívání poradenských služeb Základní princip volby profesní orientace Řešení obtížných situací Asertivní chování, řeč těla	<ul style="list-style-type: none"> - zamyslet se nad různými přístupy k rozhodování - uvědomit si vlivy, které působí na rozhodování, naučit se rozpoznat subjektivní a objektivní informace - zvažovat klady a zápory jednotlivých povolání, realisticky hodnotit své šance ve vybraném povolání na trhu práce - zjišťovat informace potřebné pro získání jistoty, že je jeho rozhodnutí správné - zamyslet se nad tím, které znaky profesí ho lákají, které odrazují - zamyslet se nad výhodami a nevýhodami různých alternativ studia, využít poznatků z modulů sebepoznání, rozhodování, plánování - naučit se zvažovat vlastní rozhodnutí, reálně posuzovat možnosti svého dalšího postupu z mnoha úhlů pohledů - uvědomit si pocit nespravedlivého zacházení, nacvičit, jak čelit diskriminaci, rozpoznat příznaky nepřímou diskriminaci 	Ov, VkZ, Rv OSV – osobnostní rozvoj
Hledání zaměstnání ČSP-9-8-03 ČSP-9-8-04	Vyplňování přihlášek na SS Příprava na přijímací pohovory Způsoby hledání zaměstnání Psaní životopisu Pohovor u zaměstnavatele Práva a povinnosti zaměstnanců Kariéra Podnikání a její formy	<ul style="list-style-type: none"> - umět vyplnit přihlášku na SS - zvládnout přijímací pohovor - seznámit se způsoby hledání zaměstnání - prokázat v modelových situacích schopnost prezentace své osoby na trhu práce - dokázat napsat vlastní životopis - seznámit se s významem pojmu kariéra, jak se buduje - seznámit se s formami podnikání – výhody, nevýhody - využít profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání 	Ov, Čj – životopis, Inf MDV – kritické čtení a vnímání mediálních informací

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
Bezpečnost a hygiena ČSP-9-2-04	Školní řád dílny Pravidla bezpečnosti, hygiena První pomoc	- osvojit si zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci - poskytnout první pomoc při úrazu nářadím, materiálem a elektrickým proudem	VDO – bezpečné zacházení s nářadím a materiálem
Technické kreslení	Technický výkres Nárys, půdorys, bokorys Šablony	- číst technický výkres, narýsovat nárys a půdorys jednoduchého tělesa a správně okótovat - uvést znaky řezu a průřezu - umět doplnit neúplný technický výkres - porozumět technickému výkresu a vyrobit podle něj šablonu, kterou použije při zhotovení výrobku	FY – technika, stroje, nástroje, bezpečnost; M – geometrie; VV – kreslení, šablony,
Papírové modely	Origami Modely letadel Modely formulí, dopravních prostředků	- vytvořit vlastní plošné i prostorové modely - umět poskládat origami, orientovat se v návodu - navrhnout a vytvořit vlastní šablonu pro svůj model	ENV – vztah člověka k prostředí, problémy životního prostředí, hospodaření s odpady s ohledem na životní prostředí, vnímání estetických hodnot prostředí
Dřevěné modely ČSP-9-2-01	Dřevěné konstrukce Výrobky ze špejlí, lékařských špachtlí Stavebnice, puzzle, kostky Hlavalamy	- sestavit podle návodu, náčrtu daný výrobek - používat vhodné nástroje pro práci s jednotlivými materiály - navrhnout a sestavit funkční modely, hlavalamy, konstrukce	OSV – kreativita, sebepoznání, kooperace, sebeorganizace, řešení problémů
Kombinované modely ČSP-9-2-02	Modely elektráren, měst Učební pomůcky, stavebnice Hudební nástroje	- sestavit funkční modely z různých materiálů a ověřit si jejich vlastnosti, funkčnost, nosnost, stabilitu - používat vhodné pomůcky i nářadí - zvládat základní postupy při opracování materiálu, rozlišit vlastnosti, zhodnotit použití	EGS – techniky ručních prací

Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
Stavebnice ČSP-9-2-03	Konstrukční Elektrotechnické Elektronické Tvorba konstrukčních prvků Montáž a demontáž	- zvládat elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi - umět vytvořit jednoduchý elektrický obvod - osvojit si práci s dostupnou mechanizací a technikou - provést montáž a demontáž předmětu a zařízení	VDO – bezpečné zacházení s nářadím a materiálem MUL (+ VV) – řemesla a tradice různých kultur a zemí Fy- elektrické obvody

Konstruování, design - dívky

9. ročník

Bezpečnost práce ČSP-9-2-04	Pracovní řád cvičného bytu Hygiena První pomoc	- osvojit si základy bezpečnosti a hygieny práce - dokázat si zorganizovat a naplánovat svou pracovní činnost - umět poskytnout první pomoc	VDO – bezpečné zacházení s nářadím a materiálem
Práce s látkou, vlnou	Šití hraček Technika savování , batik Malování triček	- seznámit se s technikou savování - aplikovat tuto techniku na tričko - osvojit si základy ručního šití a vytvořit hračku	
Práce s barvou	Windcolor Malba na sklo – svícny, obrázky Malba na keramiku	- správně užívat techniku malby - seznámit s typy barev - umět pracovat s windcolor barvami - využít barev na sklo pro dekoraci sklenic, obrázků, svícňů	Vv- kreslení, druhy barev a jejich použití
Decoupage	Ubrousková technika Kraquelování – květináče, obrázky	- seznámit s ubrouskovou technikou a druhy lepidel - aplikovat tuto techniku na dekoraci květináčů, obrázků - znát techniku kraquelování	



Téma	Učivo	Žák by (se/si) měl ...	průřezová témata, mezipředmětové vztahy a další poznámky
Aranžování	Dekorace z přírodních materiálů Vánoční dekorace Velikonoční dekorace	- seznámit se způsoby aranžování - vytvořit své vlastní aranžmá - seznámit s tradicemi vánoc a velikonoce a jejich významu - vyrobit vánoční a velikonoční dekorace	MUL – řemesla a tradice různých kultur a zemí
Práce s papírem	Výroba šablon Přáníčka Práce s kartonem Pletení z papíru Květiny z krepového papíru	- umět vytvořit šablony - správně užívat pomůcky pro práci s papírem, kartonem - získat dovednosti pro pletení z papíru	Vv- kreslení, šablony
Práce s drobným materiálem	Výroba mýdel Výroba svíček Obrázky z lékařských špachtlí Rámečky Mozaika	- získat základní a praktické dovednosti při ručním opracování dostupných a vhodných materiálů - seznámit s mýdlovou hmotou a vyrobit mýdlo - umět z parafínu vytvořit svíčku - osvojit si práci se dřevem a jejich opracování	ENV – hospodaření s odpady s ohledem na životní prostředí
Práce s hlinou, modelínou	FIMO hmota Keramika	- seznámit s hmotou FIMO - vytvořit výrobek nebo šperk FIMO hmotou - dokázat zpracovat hlinu a vytvořit výrobek	
Drátování	Práce s drátem – stromeček Drátování hrnců, hrnečků, šperky	- poznat vlastnosti drátu - získat dovednosti při ohýbání drátu - umět odrátovat hrnek, nádobí	Prč- technické práce
Práce s drobným materiálem	Korálky – šperky, zvířátka Práce se sádrou Práce s korkem	- získat základní a praktické dovednosti při ručním opracování dostupných a vhodných materiálů - poznat vybrané materiály a jejich vlastnosti - seznámit s prací se sádrou, korkem - vyrobit šperk z korálek	ENV – hospodaření s odpady s ohledem na životní prostředí. Vnímání estetických hodnot prostředí